

SAVIENĪBAS AUGSTAIS
PĀRSTĀVIS ĀRLIETĀS UN
DROŠĪBAS POLITIKAS
JAUTĀJUMOS

Briselē, 17.2.2021.
JOIN(2021) 3 final

KOPIĢS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
par ES ieguldījuma stiprināšanu uz noteikumiem balstītā multilaterālismā

I. Ievads

Mūsu pasaule atrodas **pārejas** periodā, ko raksturo būtiska ģeopolitiskās un ekonomiskās varas pārvirze. Jaunie dalībnieki rada jaunu dinamiku. Attiecības starp lielvarām arvien vairāk ir vērstas uz konfrontāciju un vienpusējību. Darbojas **konkurējoši** pasaules kārtības **redzējumi un darba kārtības**, kas rada izaicinājumus esošajiem daudzpusējiem noteikumiem un organizācijām. Tomēr aizvien pieaugošās globālās problēmas prasa **daudzpusīgāku pārvaldību un uz noteikumiem balstītu starptautisko sadarbību**.

Šī ģeopolitiskā sāncensība negatīvi ietekmē centienus veicināt mieru un novērst konfliktus: tā kavē humānās palīdzības sniegšanu, mazina uzticēšanos un sarežģī globālo sabiedrisko labumu nodrošināšanu. Tiek apstrīdēti starptautisko tiesību, cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pamatprincipi. Esošās institūcijas, kas atbalsta šādas vērtības, pārāk bieži tiek apietas vai ļaunprātīgi izmantotas šaurām nacionālām vai ideoloģiskām interesēm. Spēcīgi nevalstiski veidojumi, tostarp digitālās platformas un starptautiski uzņēmumi, ir kļuvuši par starptautisko normu veidotājiem ārpus iedibinātajiem kanāliem. Iedzīvotāji jūtas arvien vairāk atrauti no visiem pārvaldības līmeņiem. Līdz ar to pasaule kļūst **neparedzamāka un nevienlīdzīgāka**.

Tomēr Covid-19 krīze liecina par vajadzību pēc daudzpusējiem risinājumiem: kā liels globāls drauds tā ir radījusi tik ļoti nepieciešamo impulsu koordinētai un globālai reaģēšanai uz krīzi. 2020. gadā starptautiskie forumi un organizācijas vadīja globālo reakciju un sasniedza konkrētus rezultātus, piemēram, Covid-19 apkarošanas rīku pieejamības paātrināšanas iniciatīvu (ACT-A) un tās mehānismu COVAX vai G20 rīcības plānu reaģēšanai uz pandēmiju¹.

Multilaterālisma būtība ir tāda, ka tas nepārtraukti jāpielāgo. Tā ir sarežģīta sistēma, taču **sniedz acīmredzamus ieguvumus** visiem. Svarīgi un paliekoši sasniegumi ir starptautiskie cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību instrumenti, Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam, Parīzes nolīgums par klimata pārmaiņām, Kodolieroču neizplatīšanas līgums un noteikumi, kas reglamentē starptautisko tirdzniecību un investīcijas. Atzinīgi vērtējams ir jaunās ASV administrācijas lēmums no jauna pievienoties Parīzes nolīgumam un palikt Pasaules Veselības organizācijā, kas kopumā dos pozitīvu impulsu vērienīgu daudzpusēju mērķu sasniegšanai nākamajos gados.

Šī **daudzpolārā pasaule** ir nopietna un neatliekama problēma, ko ES var sekmīgi risināt ar diviem nosacījumiem. ES ir jākļūst apņēmīgāka, ņemot vērā globālo sistēmu, kas vairāk vērsta uz savstarpēju izdevīgumu, un jāveido un jāstiprina līdzīgi domājošu partneru koalīcijas ap galvenajām prioritātēm. Multilaterālisms ir bijis un arī turpmāk būs galvenais ES princips, jo tas ir visefektīvākais veids, kā savstarpēji izdevīgā veidā pārvaldīt globālās attiecības. Taču mēs nevaram iet multilaterālisma ceļu vienatnē vai tikai paša multilaterālisma dēļ. Tam ir jābūt efektīvam, taisnīgam un jāsniedz rezultāti, kas kalpo gan ES, gan pasaules interesēm un vērtībām. Tas nozīmē, ka ES ir stingri jāpastāv uz saviem principiem un jārīkojas enerģiski.

Tāpēc šajā kopīgajā paziņojumā:

¹ No 15,9 miljardiem eiro, kas no 2020. gada 4. maija līdz 28. maijam tika savākti ES vadītajai globālajai reaģēšanai uz koronavīrusu, 11,9 miljardus eiro apsolīja dalībvalstis, Komisija un Eiropas Investīciju banka. No ES budžeta iniciatīvā ACT Accelerator ir ieguldīti 1,4 miljardi eiro. ES un tās dalībvalstis ieguldīja 853 miljonus eiro mehānismā COVAX.

- tiek skaidrāk definēts, **ko ES vēlas** redzēt daudzpusējā sistēmā un ko vēlas no tās iegūt,
- tiek noteikts, **kā ES var sasniegt to, ko tā vēlas**, stiprinot šo sistēmu un tās spēju sasniegt rezultātus, un
- tiek parādīts, **ko ES var darīt**, lai efektīvāk izmantotu savu spēku.

Ko ES vēlas. ES vēlas veicināt mieru un drošību pasaulē un aizstāvēt pamattiesības, universālas vērtības un starptautiskās tiesības, kas veido pamatu sadarbības attiecībām starp valstīm un tautām. Tā arī turpmāk būs priekšgalā cīņā ar eksistenciālajām klimata un bioloģiskās daudzveidības krīzēm, kas apdraud cilvēci, un arī tas noteiks mūsu pieeju daudzpusējai sistēmai. ES plāno virzīt uz priekšu sadarbības risinājumus, kas ļauj “atgūties jaunā kvalitātē” – stiprināt globālo atveseļošanu, novērst nevienlīdzību, veicināt ilgtspējīgu attīstību un sabiedrības veselību, digitālo un zaļo pārkārtošanos, t. sk. pāreju uz tīru enerģiju, aizsargāt cilvēktiesības un tiesiskumu. Šie centieni iet roku rokā ar **pieeju, kas vairāk balstīta uz interesēm.**

Kā ES to var sasniegt. Daudzpusējā kārtība ir jānostiprina, lai tā spētu sasniegt mērķus un risināt globālās problēmas un atbilstu 21. gadsimta ģeopolitikai. Lai saglabātu leģitimitāti, tai ir jāatbilst iedzīvotāju pieaugošajām prasībām attiecībā uz pārredzamību, kvalitāti, iekļautību un īstenošanu. ES un tās dalībvalstis stingri atbalsta uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību, kuras centrā ir ANO, un darīs to arī turpmāk. Tomēr pasaule vairs nav tāda, kāda tā bija pirms 75 gadiem, kad tika izveidota ANO. Process, kas 2020. gada septembrī tika sākts “ANO 75” samitā², sniedz iespēju atjaunināt multilaterālismu tā, lai tas nodrošinātu efektīvākus un iekļaujošākus rezultātus. ES būtu aktīvi jāiesaistās ANO ģenerālsēdētāja pārdomu procesa atbalstīšanā šajā sakarā (“Mūsu kopīgā programma”). ES būtu arī jāveicina svarīgāko institūciju, piemēram, PTO un PVO, vērienīga modernizācija un jāvirza jaunu globālo normu, starptautisko standartu un sadarbības sistēmu izstrāde tādās sfērās kā digitālā joma, ieskaitot mākslīgo intelektu, un citas jaunas tehnoloģijas.

Ko ES var darīt. ES ir jāizstrādā stingrāka un stratēģiskāka pieeja tās daudzpusējai iesaistei un jāveicina daudzpusējo institūciju efektīva reforma. Tam nepieciešami efektīvāki koordinācijas mehānismi starp ES un tās dalībvalstīm attiecībā uz kopīgām prioritātēm un lielāka gatavība **izmantot ES kolektīvo spēku**, lai īstenotu savas vērtības un prioritātes ārvalstīs. ES efektīvāk izmantos savu regulatīvo varu un unikālo vienoto tirgu un sociālo tirgus ekonomiku, savu pasaulē pirmās tirdzniecības lielvaras pozīciju un euro ietekmi³. ES nostiprinās savu līderību un labāk izmantos savu spēju darboties pulcinātāja, godīga starpnieka un viedokļu saskaņotāja lomā. ES demokrātiskās un regulatīvās priekšrocības var izmantot labākas pasaules veidošanā, savukārt tās reputācija kā miera uzturētājai un drošības un aizsardzības struktūras var palīdzēt atbalstīt daudzpusējus centienus saglabāt, uzturēt un veidot mieru.

Veiksmīga globālā iesaiste nozīmē arī to, ka ES padziļina **partnerības un alianses** ar trešām valstīm, daudzpusējām un reģionālām organizācijām, kā arī citiem partneriem, sevišķi tiem, ar kuriem mums ir kopīgas demokrātiskas vērtības un prioritātes. Taču ES centīsies rast kopsaucēju atsevišķos jautājumos arī ar citiem – īpaši attiecībā uz globāliem sabiedriskajiem labumiem.

² Deklarācija par godu Apvienoto Nāciju Organizācijas 75. gadadienai: Ģenerālās asamblejas pieņemtā rezolūcija, A/RES/75/1.

³ COM(2021) 32 “Eiropas ekonomikas un finanšu sistēma: veicināt atvērību, stiprumu un noturību”.

Palielināt ES kā globāla dalībnieka spējas nozīmē arī **nodrošināt konsekvenci starp ES ārējām darbībām un tās iekšpolitiku**. Lai maksimāli palielinātu mūsu lomu un ietekmi, būtiska nozīme ir vienotai un saskaņotai ES nostājai pasaules forumos. **Ja ES “kopā rīkosies”, tai “kopā izdosies”**.

II. Daudzpusēja sistēma, kas “atbilst mērķim”

ES stratēģiskās intereses daudzpusējā sistēmā ir divējādas. No vienas puses, tai ir jāprecizē prioritātes, ko tā vēlas īstenot daudzpusējā sistēmā. No otras puses, labi funkcionējoša daudzpusēja sistēma ES ir stratēģiski svarīga pati par sevi.

1. ES daudzpusējās darba kārtības konkretizēšana (“ko ES vēlas”)

ES ir jānosaka skaidrākas stratēģiskās prioritātes un mērķi savai daudzpusējai darbībai. Tas pilnībā atbilst daudzpusējai nostājai, jo principi, kas ir Eiropas Savienības pamatā, sakrīt ar Apvienoto Nāciju Organizācijas principiem. ES stingri atbalsta starptautisko tiesiskumu un vispārējās programmas, kas izklāstītas Apvienoto Nāciju Organizācijā un citur, piemēram, cilvēktiesības un dzimumu līdztiesība, ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķi, globālais bioloģiskās daudzveidības satvars un Parīzes nolīgums par klimata pārmaiņām. ES turpina pēc tām vadīties savās darbībās gan iekšzemē, gan ārpus ES.

(i) Padarīt pasauli drošāku

Pasaulē, kurā pieaug ģeopolitiskā spriedze, konflikti un draudi starptautiskajai un reģionālajai stabilitātei, ES interesēs noteikti ir pastiprināt centienus novērst konfliktus, veicināt mieru un drošību, atbalstīt pamatvērtības un stiprināt savas spējas rīkoties kopā ar citiem partneriem. ES lielā mērā ir atkarīga no globālās stabilitātes un labas pārvaldības, ilgtspējīgas attīstības, netraucētām tirdzniecības plūsmām un piegādes ķēdēm, kā arī no ideju un zināšanu brīvas aprites.

Ar savu politisko ietekmi, rīcībpolitiku un finanšu instrumentiem, tostarp kopējās ārpolitikas un drošības politikas ietvaros, ES sniedz ieguldījumu **starptautiskā miera un drošības** uzturēšanā saskaņā ar ANO Statūtiem. Saskaņā ar ANO centieniem ES ievēro integrētu pieeju konfliktiem un krīzēm – no **konfliktu novēršanas līdz krīžu pārvarēšanai un miera veidošanai**⁴.

ES arī cieši sadarbojas ar ANO un citiem partneriem cīņā pret globālo terorismu⁵, vardarbīgu ekstrēmismu, starptautisko organizēto noziedzību un kibernoziēdzību⁶, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu. Tāpēc ES šajā sakarā būtu jāizmanto visi atbilstošie instrumenti, kas uzskaitīti **ES Drošības savienības stratēģijā**.

⁴ No 17 ES kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijām un operācijām 13 ir izvietotas kopā ar ANO misijām Sāhelā, Centrālāfrikas Republikā, Lībijā un Rietumbalkānos, atbalstot vai tieši veicinot ANO pilnvaru īstenošanu.

⁵ “ES terorisma apkarošanas programma: paredzēt, novērst, aizsargāt, reaģēt”, COM(2020) 795 final.

⁶ ES Drošības savienības stratēģija, COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

Lai saglabātu mieru un stabilitāti, kā arī daudzpusējo kārtību reģionā, ES būtu jāturpina stiprināt partnerattiecības ar Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju, Eiropas Padomi un Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (NATO), kā arī citām reģionālām organizācijām, piemēram, Āfrikas Savienību (ĀS), Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopienu (CELAC) un Dienvidaustrumu Āzijas valstu apvienību (ASEAN).

Tajā pašā laikā ES vajadzētu būt ANO darbību virzītājspēkam, reaģējot uz konfliktiem, kas nodara kaitējumu civiliedzīvotājiem un apdraud globālo drošību un stabilitāti. Nosakot nākamo ES un ANO prioritāšu kopumu attiecībā uz miera operācijām un krīžu pārvarēšanu 2022.–2024. gadā, ES pievērsīs galveno uzmanību darbam ar pasaules mainīgās situācijas sekām un sadarbības uzlabošanai cīņā ar tādiem apdraudējumiem kā klimata pārmaiņas un vides degradācija.

Visiem starptautiskās sabiedrības locekļiem ir svarīgi ievērot un uzlabot starptautiskās likumdošanas īstenošanu **ieroču kontroles, atbrūošanās un neizplatīšanas** jomā, vienlaikus nodrošinot, ka tie seko līdzi jaunākajām tehnoloģiju attīstības tendencēm. Šajā nolūkā ES aktīvi iesaistīsies savu drošības interešu aizsardzībā, kuru pamatā ir daudzpusēji nolīgumi. Tā nostiprinās Kopīgā visaptverošā rīcības plāna ar Irānu panākumus, kurš ir globālās ieroču neizplatīšanas struktūras galvenais pīlārs⁷.

ES ir dabisks ANO un reģionālo organizāciju (piemēram, Eiropas Padomes, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas) sabiedrotais attiecībā uz atbalstu demokrātijai un **cilvēktiesību, pamatbrīvību**⁸ veicināšanu un aizsardzību un cilvēka cieņas ievērošanu, tostarp dzimumu līdztiesību⁹, bērnu tiesībām¹⁰ un LGBTIK tiesībām¹¹. ES aizstāvēs un popularizēs šos principus un vērsīsies pret mēģinājumiem tos vājināt. Tā iestāsies pret jebkuriem mēģinājumiem atkāpties no principa, ka visas cilvēktiesības ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas. ES sadarbosies ar visiem, kas atbalsta demokrātiju, tiesības uz taisnīgu tiesu un pārskatatbildīgas un iekļaujošas iestādes.

ES humānās palīdzības politikas un rīcības pamatā ir ANO centrālā koordinējošā loma ārkārtas situācijās. **Saikne starp humāno palīdzību, attīstību un mieru** ir svarīga ES koncepcija, kas atbilst tās kā vadošā attīstības un humānās palīdzības sniedzējas un politikas veidotājas statusam¹². ES arī turpmāk aktīvi aizstāvēs **starptautiskās humanitārās tiesības**, netraucētu piekļuvi grūtībās nonākušiem cilvēkiem un principiālu humānās palīdzības piegādi.

(ii) Atgūšanās jaunā kvalitātē

Covid-19 pandēmija parāda, cik **savstarpēji saistītas ir globālas problēmas**. Pasaules veselības aprūpes sistēma ir tikai tik stipra, cik stiprs ir tās vājākais posms. Izvairīšanās no

⁷ ANO Drošības padomes Rezolūcija Nr. 2231 (2015). ES turpinās atbalstīt tādas verifikācijas organizācijas kā Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra (SAEA) un Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācija (OPCW).

⁸ JOIN (2020) 5 (2020. gada 25. marts) ES Rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam.

⁹ JOIN(2020) 17 final, (2020. gada 25. novembris) ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāns (GAP) III; sk. arī Dzimumu līdztiesības stratēģiju 2020.–2025. gadam.

¹⁰ COM(2020) 607 final, (2020. gada 24. jūlijs) Paziņojums par ES stratēģiju seksuālas vardarbības pret bērniem efektīvākai apkarošanai; sk. arī gaidāmo ES stratēģiju par bērnu tiesībām (2021.–2024. gads).

¹¹ COM(2020) 698 final, (2020. gada 12. novembris) Savienība, kurā valda līdztiesība: LGBTIK līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam.

¹² 2019. gadā ES iztērēja vairāk nekā 75,2 miljardus eiro oficiālajai attīstības palīdzībai un piesaistīja gandrīz 2 miljardus eiro humānās palīdzības operācijām vairāk nekā 80 valstīs. Aptuveni 60 % no ES ikgadējā humānās palīdzības budžeta tiek piešķirti ANO partneriem un Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness kustībai.

turpmākām pandēmijām un labāka sagatavotība cīņai pret tām ir nesaraujami saistīta ar globālās nabadzības, nevienlīdzības, klimata pārmaiņu un vides degradācijas novēršanu.

Pasaulei izejot no šīs krīzes, ES uzsver, ka ir **jāatgūstas jaunā kvalitātē**, un konsekventi iestājas par daudzpusējiem risinājumiem, kas koncentrēti uz ilgtspējīgu un noturīgu sistēmu veidošanu – gan veselībā un transporta pakalpojumos, gan arī globālajās piegādes ķēdēs un piekļuvē kvalitatīvai izglītībai par pieņemamu cenu –, kā arī veido zaļo un digitālo investīciju sistēmas un nodrošina ilgtspējīgu ilgtermiņa attīstības finansējumu. Globālās nabadzības un nevienlīdzības novēršanai un cilvēces attīstības atbalstīšanai arī ir būtiska nozīme labākas noturības nodrošināšanā pret jebkāda veida krīzēm nākotnē.

Reaģējot uz pandēmiju, ES ir vadījusi starptautiskos solidaritātes un sadarbības centienus, pulcējot pasaules līderus un pilsonisko sabiedrību līdzekļu piesaistes pasākumā ar mērķi palielināt finansējumu pētniecībai un taisnīgai un vienlīdzīgai piekļuvei **vakcīnām, diagnostikai un medikamentiem pret Covid-19**. ES cieši sadarbojas ar iniciatīvu *ACT Accelerator* un mehānismu *COVAX*, lai nodrošinātu, ka visā pasaulē tiek izvēsta drošu Covid-19 vakcīnu izstrāde, ražošana un taisnīga piegāde, kā arī nāks talkā saviem partneriem ar attīstības palīdzības programmām. Šajā sakarā ir svarīgi reformēt un stiprināt Pasaules Veselības organizāciju un tās lomu globālās veselības rīcības koordinēšanā, kā arī īstenot pieeju “Viena veselība”¹³.

Pandēmijas izraisītā smagā ekonomikas krīze kļūst par kavēkli **ilgtspējīgas attīstības mērķu** (IAM) sasniegšanā. Globālajai atveseļošanai ir jābūt zaļai, digitālai, iekļaujošai, taisnīgai un ilgtspējīgai. Tai jābūt vērstai uz ilgtspējīgas attīstības mērķu, Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanu un bioloģiskās daudzveidības, dabas vides un tās resursu saglabāšanu, kā arī piesārņojuma apkarošanu. Tāpēc Komisija ir ierosinājusi **globālās atveseļošanas iniciatīvu**, kas sasaista investīcijas un parāda atvieglošanu ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, lai nodrošinātu patiesu pārmaiņu ceļu pēc Covid-19 krīzes. ES jau strādā pie daudzpusējām darbībām, lai veicinātu ilgtspējīgu finansēšanu, kā arī parāda atvieglošanu saskaņā ar esošajām iniciatīvām, t. sk. G20-Parīzes kluba parāda apkalpošanas apturēšanas iniciatīvu (*DSSI*) un jauno kopēja parāda režīma sistēmu.

Ekonomikas atveseļošana ir arī cieši saistīta ar sociālo taisnīgumu, sociālo aizsardzību un **pienācīgas kvalitātes nodarbinātību**. Starptautiskās darba organizācijas (SDO) noteiktie starptautiskie darba standarti ir pārbaudīts un uzticams pamats iekļaujošai atveseļošanai, taču ir iespējams darīt vairāk, lai veicinātu svarīgu SDO konvenciju ratifikāciju visā pasaulē¹⁴. Lai pasaules ekonomika darbotos labi, ir vajadzīgi arī daudzpusēji noteikumi, kas pielāgoti 21. gadsimta realitātei un paredz **atvērtu, taisnīgu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecību** un nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem ekonomikas dalībniekiem. Lai panāktu taisnīgu un ilgtspējīgu atveseļošanu, ir svarīgi saglabāt atvērtus tirgus, novērst tirdzniecības konfliktu saasināšanos un modernizēt tirdzniecības noteikumus.

Eiropas zaļais kurss ir ES izaugsmes stratēģija, kas nosaka ilgtspējīgas izaugsmes un zaļas globālās atveseļošanas modeli, kurš nevienam neatstāj novārtā. ES arī turpinās mudināt citus izvirzīt vērienīgākus mērķus klimata jomā, sasniegt Parīzes nolīguma un citu vides nolīgumu, piemēram, Konvencijas par bioloģisko daudzveidību, mērķus, lai līdz gadsimta vidum panāktu klimatneitralitāti un līdz 2030. gadam apturētu bioloģiskās daudzveidības zudumu. Šajā ziņā svarīgi notikumi būs ANO 2021. gada konferences par bioloģisko daudzveidību (COP15) un par klimata pārmaiņām (COP26) un ANO samīts par pārtikas sistēmām.

¹³ Tā ietver jaunu slimību atklāšanas un slimību zoonozas pārnesšanas kontroles uzlabošanu sadarbībā ar Pārtikas un lauksaimniecības organizāciju (FAO) un Pasaules Dzīvnieku veselības organizāciju.

¹⁴ ANO ģenerālsēkretāra ziņojums “Kopīga atbildība, globālā solidaritāte: reaģējot uz Covid-19 sociālekonomisko ietekmi”.

Turklāt ES Ārējo investīciju plāns¹⁵ un jaunais Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments (NDICI)¹⁶ ir būtisks stimuls **ilgtspējīgiem ieguldījumiem, izaugsmei un nodarbinātībai** ES partnervalstīs, kurā pilnībā iesaistīts privātais sektors. **Digitalizācija** ir vēl viens svarīgs ilgtspējīgas attīstības veicinātājs, un tā ir joma, kur notiek stratēģiska konkurence, taču daudzpusēja pārvaldība ir nepietiekama. Uzsākot “digitālo desmitgadi”, ES savā starptautiskajā sadarbībā un partnerībās piešķirs prioritāti digitālajai pārveidei. Tāpēc ES turpinās **iestāties par vērienīgākiem globāliem standartiem un regulatīvām pieejām digitālajā ekonomikā** (sk. arī 8. lpp.). Šajā saistībā ES vada pasaules mēroga centienus izstrādāt mērķim atbilstošus tiesību aktus visiem digitālajiem pakalpojumiem.

Visbeidzot, visaptveroša un labi pārvaldīta **migrācijas** politika ir būtiska, lai padarītu pasauli taisnīgāku un veicinātu izaugsmi, inovāciju un sociālo dinamismu. Komisijas “jaunais Migrācijas un patvēruma pakts”¹⁷ nodrošina stingru pamatu, kas ļaus panākt ilgtspējīgu un ilgtermiņa reakciju migrācijas un patvēruma pārvaldības jomā, pilnībā pamatojoties uz Eiropas vērtībām un starptautiskajām tiesībām un īstenojot uzlabotas un savstarpēji izdevīgas partnerības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām. Tas tiks darīts visaptverošā veidā un ņemot vērā ES un partnervalstu intereses. Būdam pasaules līdere tādu personu pārmitināšanā, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, ES arī turpinās sadarbīties ar ANO un partnervalstīm, lai pastiprinātu globālos centienus šajā jomā.

2. Daudzpusējās sistēmas stiprināšana (“kā ES to var sasniegt”)

Labi funkcionējoša daudzpusēja sistēma pati par sevi ir ES stratēģiskajās interesēs. Daudzpusējām organizācijām arī turpmāk jābūt efektīvām globālu sabiedrisko labumu nodrošināšanā. ES būtu jāturpina atbalstīt nepieciešamās reformas un daudzpusējo iestāžu modernizāciju. Padome 2019. gada jūnijā pieņēma secinājumus, kuros izklāstīta stratēģiska pieeja, kam jāpalīdz stiprināt noteikumus balstītu multilaterālismu un tā institūcijas: **paturēt** to, kas darbojas, **reformēt** to, kam ir jāmainās, un **paplašināt** globālo pārvaldību, aptverot jaunas jomas.

ES strādās, lai nodrošinātu patiesi **iekļaujošu multilaterālismu**, kurā tiek ņemts vērā pilsoniskās sabiedrības, privātā sektora, sociālo partneru un citu galveno ieinteresēto personu viedoklis. Tas ir būtiski, lai nodrošinātu daudzpusējās sistēmas atbilstību un saglabātu tās leģitimitāti.

Starptautisko normu un nolīgumu ievērošana

ES atbalstīs visu to svarīgāko starptautisko satvaru īstenošanu, kas atbilst tās prioritātēm vai kuriem tā ir pievienojusies.

ES ir ļoti ieinteresēta nodrošināt, lai **ANO Drošības padome** spētu pildīt savu lomu, saskaroties ar pieaugošo ģeopolitisko spriedzi un sāncensību, kas paralizē tās darbu un neļauj tai pildīt savus pienākumus. ES atzīst, cik svarīgi ir aktīvi un konsekventi saziņas centieni ar Drošības padomes locekļiem. Nodrošinot pilnīgu atbilstību visiem attiecīgajiem starptautisko tiesību principiem, ES uzturēs un īstenos ANO Drošības padomes pieņemtos ierobežojošos pasākumus (sankcijas), vajadzības gadījumā turpinās piemērot autonomas sankcijas, un

¹⁵ COM(2018) 644 final, 12.9.2018.

¹⁶ COM(2018) 460, 14.6.2018.

¹⁷ Pieņemts 2020. gada 23. septembrī.

turpinās regulāri ziņot ANO Drošības padomei par plašo ES un ANO sadarbību starptautiskā miera un drošības jomā. ES arī strādās, lai stiprinātu **ANO Miera veidošanas komisijas** padomdevēja lomu, kā arī pati savu sadarbību ar šo struktūru.

ES centīsies panākt, lai **ANO Cilvēktiesību padome** rīkotos efektīvāk, risinātu attiecīgās tematiskās tiesības un situāciju valstīs efektīvi un uzticami un nodrošinātu sinerģiju ar citiem daudzpusējiem cilvēktiesību forumiem. Lai nodrošinātu ANO cilvēktiesību mehānismu integritāti un neatkarību, ES ANO Ģenerālajā asamblejā ar Cilvēktiesību padomes kandidātiem mudinās pastiprināti pārbaudīt Cilvēktiesību padomes dalības pienākumus un obligātus saistību uzņemšanās pasākumus.

ES turpinās atbalstīt **starptautiskās tiesu, šķīrējtiesas un tiesībaizsardzības struktūras**, kas ir uz noteikumiem balstītas starptautiskās kārtības pamats, sevišķi Starptautisko Krimināltiesu, ANO cilvēktiesību ievērošanas struktūras un Eiropas Cilvēktiesību tiesu, gan attiecībā uz to jurisdikciju, gan efektivitāti¹⁸.

ES stingri vērsīsies **pret jebkuriem mēģinājumiem apdraudēt starptautiskās tiesības**, sevišķi attiecībā uz vispārējām vērtībām, kas ir Apvienoto Nāciju Organizācijas un starptautisko humanitāro tiesību pamatā, vai mēģinājumiem izveidot paralēlas iestādes vai izmantot esošās iestādes tādu valsts vai ideoloģisku interešu labā, kas ir pretrunā kopīgajam labumam. ES aicina visas valstis pilnībā un laikus veikt savas aprēķinātās iemaksas starptautiskajām organizācijām. Organizācijām, kurām ir izšķiroša nozīme starptautisko tiesību un saistību ievērošanā, ir jāsaņem pienācīgs finansējums.

Reformas daudzpusējās organizācijās, lai panāktu to atbilstību paredzētajam mērķim.

Pašreizējā situācijā ļoti svarīga ir daudzpusējās sistēmas efektivitāte un saskaņotība, lai to pareizi pārvaldītu un ilgtspējīgi finansētu un lai tiktu aizsargātas universālās vērtības un starptautiskās tiesības.

Turpmāki pasākumi pēc ANO 75. gadadienas, t. sk. šīs gadskārtas deklarācijas īstenošana, ir unikāls brīdis, lai nodrošinātu patiesu atjaunotni. ES cer sadarboties ar ANO ģenerālsekretāru Antoniu Gutērrēšu plašā un iekļaujošā apspriešanās procesā, kura rezultātā 2021. gada septembrī tiks iesniegts viņa ziņojums. Nostiprinātai **ANO “kopīgai rīcībai”** ir efektīvi jāveicina miers un drošība, cilvēktiesības un ilgtspējīga attīstība, jāīsteno Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam, kā arī jāatbalsta un efektīvi jāuzrauga starptautisko nolīgumu īstenošana. ES strukturēs savu iesaisti tā, lai palīdzētu ANO aģentūrām, fondiem un programmām darboties šajā virzienā, t. sk. strādāt saskaņotāk gan iekšēji, gan ar citiem palīdzības sniedzējiem un nevalstiskām organizācijām, kā arī ar starptautiskajām finanšu iestādēm.

ES atbalsta **ANO ģenerālsekretāra ierosināto reformu procesu** nolūkā padarīt ANO “atbilstošu mērķim”¹⁹. ES bija būtiska loma to Ģenerālās asamblejas rezolūciju pieņemšanā, kas ir ļāvušas panākt progresu attiecībā uz reformas trim virzieniem – pārvaldību, miera un drošības struktūru un attīstības sistēmu. Atbildīgāka, pārredzamāka un efektīvāka ANO sistēma būs visu interesēs. Tādēļ ES ir gatava palīdzēt atlikušo problēmu risināšanā, īstenošanā un ietekmes nodrošināšanā uz vietas, t. sk. ar ANO rezidējošo koordinātoru starpniecību. Ģenerālās asamblejas atjaunināšanai, kā arī **ANO Drošības padomes**

¹⁸ Tāpat ES arī saglabās vadošo lomu daudzpusējas investīciju tiesas izveidē Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tirdzniecības tiesību komisijā.

¹⁹ Piemēram, ES atbalstīs ANO ģenerālsekretāra centienus uzlabot globālo digitālo sadarbību. Sk. ANO ģenerālsekretāra Digitālās sadarbības ceļvedi.

visaptverošai reformai būs svarīga loma, lai nodrošinātu, ka ANO 21. gadsimtā spēj reāli pildīt savas funkcijas saskaņā ar Statūtiem.

Arī noteiktās ANO aģentūrās un starptautiskās organizācijās ir ļoti svarīgi veikt modernizāciju un reformas. Tāpēc ES vada **Pasaules Veselības organizācijas** spēcīgāšanas procesu saistībā ar konkrētu priekšlikumu nostiprināt tās starptautiskās sagatavotības un reaģēšanas spējas ārkārtas situācijās veselības jomā. Mums jānodrošina, ka PVO tiek piešķirtas plašākas un neatkarīgākas pilnvaras un ka tai ir pienācīgi un ilgtspējīgi resursi to īstenošanai. Turklāt ES vada centienus reformēt un modernizēt visas **Pasaules Tirdzniecības organizāciju** funkcijas²⁰, lai nodrošinātu stabilitāti, noteiktību un taisnīgumu globālajā tirdzniecības sistēmā²¹. PTO ir ārkārtīgi svarīgi reformēt, lai veicinātu ekonomikas atveseļošanu no pandēmijas, sasniegtu mērķus ilgtspējas jomā un izstrādātu tirdzniecības noteikumus, kas ir atbilstošāki mūsdienu digitālajai pasaulei.

Starptautiskās finanšu iestādes, sevišķi Starptautiskais Valūtas fonds (SVF) un Pasaules Banka, pielāgo savu pārvaldības struktūru, lai labāk atspoguļotu mūsdienu globālo ekonomiku, palielina jaunattīstības un jauno dalībvalstu kvotu un balsu skaitu un koncentrē savu darbu uz aktuālajām problēmām²². ES atbalsta šo iestāžu modernizācijas procesu, lai uzlabotu to pārredzamību un efektivitāti. Tajā pašā laikā ES būtu efektīvāk jāizmanto tās dalībvalstu kopējā ietekme šajos forumos, lai rosinātu to ieguldījumu ar mērķi visai pasaulei atgūties jaunā kvalitātē, paužot vienotu nostāju un virzoties uz saskaņotāku ārējo pārstāvību²³. Eiropas finanšu iestādes, sevišķi EIB un ERAB, arī cieši sadarbosies ar starptautiskajām finanšu iestādēm saskaņā ar nākotnes Eiropas finanšu arhitektūru attīstībai.

Multilaterālisma attiecināšana uz jaunām globālām problēmām

ES ir ieinteresēta **paplašināt starptautiskās normas, standartus un globālo sadarbību prioritārajās jomās**, kurās globālā pārvaldība ir ierobežota vai tās vispār nav, vai kurās nepieciešama tās nostiprināšana, piemēram, demokrātija, tiesiskums, starptautiskā nodokļu sistēma, digitālā sadarbība, patērētāju aizsardzība, vides degradācija, okeāni, dabas resursu pārvaldība un izejvielu drošība un ilgtspēja, kā arī zaļās tehnoloģijas un atjaunojamie energoresursi.

Šajā nolūkā ES turpinās iesaistīties aktīvā regulatīvā sadarbībā, t. sk. starptautiskajās standartizācijas organizācijās, izmantojot savas finansiālās un reglamentējošās pilnvaras, lai palīdzētu veidot globālas normas un standartus. Zīmīgi šādu iniciatīvu piemēri ir **Globālā partnerība mākslīgā intelekta jomā (GPAI)**²⁴, **Eiropas Padomes ad hoc komiteja MI jautājumos (CAHAI)**, **Starptautiskā platforma ilgtspējīga finansējuma jomā**²⁵, 2020. gada **G7 augsta līmeņa transporta principi reaģēšanai uz Covid-19, High Ambition**

²⁰ Sk. Komisijas 2021. gada 17. februāra paziņojumu par tirdzniecības politiku un tā pielikumu "PTO reforma: ceļā uz ilgtspējīgu un efektīvu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu".

²¹ Šajā sakarībā svarīga būs arī Pasaules Muitas organizācijas reforma.

²² Piemēram, Pasaules Bankas grupas trasta fondu reforma *Umbrella 2.0* un ideja veidot trasta fondu un finanšu starpnieku fondu portfeli ap mazāku skaitu lielāku *Umbrella 2.0* programmu.

²³ COM(2015)602 final, (2015. gada 21. oktobris) "Ceļvedis virzībai uz konsekventāku eurozonas ārējo pārstāvību starptautiskos forumos".

²⁴ Vada atbildīgu MI izstrādi un izmantošanu, pamatojoties uz cilvēktiesībām, iekļaušanu, daudzveidību, inovāciju un izaugsmi.

²⁵ Ļauj rīcībpolitikas veidotājiem apspriest standartu noteikšanu un iedibināt paraugpraksi ieguldījumu virzīšanai uz videi nekaitīgām darbībām.

Coalition on Biodiversity, Global Coalition for a High Seas Treaty²⁶ un Globālā alianse aprites ekonomikai un resursefektivitātei.

Jaunu **digitālo tehnoloģiju, tostarp mākslīgā intelekta** ietekme ir jārisina globāli, pilnībā ievērojot uz cilvēku vērstu un iekļaujošu digitālo pārveidi, cilvēktiesības un tiesiskumu, izmantojot **stingrākus globālos standartus un noteikumus**. Eiropas Savienībā spēkā esošo mūsdienīgo privātuma noteikumu un nesen ierosinātā Digitālo pakalpojumu tiesību akta un Digitālo tirgu akta mērķis šajā sakarā ir radīt drošu tiešsaistes vidi iedzīvotājiem un veicināt inovāciju, izaugsmi un konkurētspēju vienotajā tirgū. ES rīcībai daudzpusējos forumos būs jāpanāk smalks līdzsvars starp centieniem pēc tehnoloģiskās suverenitātes, vienlaikus saglabājot interneta atvērtību un ievērojot pamattiesības. Šajā nolūkā tai ir jāsadarbības ar visiem starptautiskajiem partneriem, lai risinātu digitālās pārvaldības aktuālās problēmas. Tas attiecas uz nodokļu uzlikšanu digitālajā ekonomikā, datu aizsardzību un privātumu, dezinformācijas apkarošanu, nelikumīgu saturu tiešsaistē, 5G, interneta pārvaldību, kibernetiķu, digitālo finansējumu, t. sk. maksājumus un kriptovalūtas, un e-pārvaldību gadījumos, kad pašreizējie noteikumi ir nepietiekami.

Šajā nolūkā ES virzīs savas rīcībpolitikas un regulatīvās pieejas, t. sk. personas datu aizsardzību, brīvu un uzticamu datu plūsmu, tīkla neitralitāti un ētikas principu iedzīvināšanu saistībā ar uz cilvēku vērstu un uzticamu mākslīgo intelektu²⁷. ES arī daudzpusējos forumos strādās, lai apkarotu ļaunprātīgu izmantošanu, piemēram, valdību nesamērīgo piekļuvi personas datiem²⁸. Visbeidzot, ES palīdzēs rast kopīgus risinājumus tādos esošajos forumos kā G20 un ESAO pašreizējā darbā pie globāla konsensa risinājuma meklēšanas jautājumā par **nodokļu uzlikšanu digitālajā ekonomikā**.

Piekļuve **kosmosam** un tā izmantošana arī būtu jāveido, pamatojoties uz starptautiskiem noteikumiem vai standartiem un pārvaldības sistēmu, kuras mērķis ir garantēt kosmosa ilgtermiņa, ilgtspējīgu, atbildīgu un miermīlīgu izmantošanu.

Darbības

- *Aktīvi iesaistīties ANO 75. gadadienai sekojošajā pārdomu procesā, lai atbalstītu centienus atjaunināt efektīvu un iekļaujošu multilaterālismu, kas nevienu neatstāj novārtā.*
- *Atbalstīt ANO ģenerālsekretāra reformu procesu, t. sk. “saliedētas ANO” pieeju valstu līmenī, prioritārā kārtā sadarbojoties ar rezidējošajiem koordinatoriem un ANO valstu grupām.*
- *Atbalstīt ANO ģenerālsekretāra iniciatīvu “Ar miera uzturēšanu saistītā rīcība”, atjauninot ES un ANO partnerību krīžu pārvarēšanas un miera operāciju jomā un izpētot iespējas jaunām partnerībām, t. sk. ES, ANO un Āfrikas Savienības sadarbībai.*
- *Atbalstīt ANO ģenerālsekretāra aicinājumu panākt globālu pamieru, virzot uz priekšu jauno ES starptautiskās koncepciju, lai atbalstītu daudzpusēju reaģēšanu uz jaunām vai esošām krīzes situācijām.*
- *Vadīt un atbalstīt Pasaules Veselības organizācijas un Pasaules Tirdzniecības*

²⁶ ES aicina 2021. gadā noslēgt starptautisku nolīgumu par jūras bioloģisko daudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas saskaņā ar ANO Jūras tiesību konvenciju.

²⁷ Konkrēts piemērs: Komisija kopā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Starpreģionālo noziedzības un tieslietu pētniecības institūtu (UNICRI) uzsāks īpašu projektu, lai izstrādātu globālu instrumentu kopumu praktiskiem norādījumiem par ētisku un kvalitatīvu mākslīgo intelektu, kas spētu īstenot praksē ētiku tiesībaizsardzības jomā.

²⁸ COM(2020) 66 final, (2020. gada 19. februāris) “Eiropas Datu stratēģija”.

organizācijas reformu.

- Vadīt centienus, lai starptautiskā mērogā izvirzītu vērienīgākus mērķus, gatavojoties ANO 2021. gada Pušu konferencei bioloģiskās daudzveidības jautājumos (COP15) un Klimata pārmaiņu konferencei (COP26).*
- Izveidot ikgadēju stratēģisku dialogu ar ANO Augsto komisāru cilvēktiesību jautājumos par cilvēktiesību politiku un sadarbību šajā jomā.*
- Noslēgt ES pievienošanas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai.*
- Pastiprināt ES atbalstu un rīcību, lai sekmētu atbilstību starptautiskajām humanitārajām tiesībām un humanitārajiem principiem.*
- Saskaņot ES atbalstu ar tādu reformu īstenošanu, kas veicina atvērtību, pārredzamību, pārskatatbildību, lietderību un efektivitāti visās daudzpusējās institūcijās, t. sk. racionalizētas pieskaitāmās izmaksas, saskaņotus standartus, sadarbības pieejas, labu pārvaldību un pārredzamību sistēmā, pienācīgu ES pamanāmību, kā arī inovatīvas un vienkāršotas finansēšanas metodes.*
- Aktīvāk iesaistīties starptautiskajā tehniskajā standartizācijā un sniegt ieguldījumu jaunu normu izstrādē jomās, kas nav pietiekami reglamentētas, cita starpā atbalstot uz cilvēku vērstu un uzticamu MI tehnoloģiju normatīvo satvaru izstrādi.*
- Atbalstīt normatīvo satvaru izstrādi jaunām ieroču tehnoloģijām un jaunām karadarbības dimensijām, piemēram, kibertelpai un kosmosam.*

III. Spēcīgāka Eiropa, kas sadarbojas ar daudzpusējo sistēmu (“ko ES var darīt”)

ES stratēģiskais mērķis nākotnē būs **sekmīgāk izmantot** savu lomu un ieguldījumus daudzpusējā sistēmā, lai efektīvāk īstenotu savas intereses un aizstāvētu savas vērtības.

ES un tās dalībvalstis ir galvenie **daudzpusējās sistēmas dalībnieki un ieguldītāji**. ES dalībvalstis nodrošina aptuveni ceturto daļu no ANO regulārā un miera uzturēšanas budžeta, tāpat kā vairāk nekā 30 % no visu attīstības, miera veidošanas un humānās palīdzības darbību (pamata un brīvprātīgā) finansējuma²⁹. Starptautiskajā Valūtas fondā ES dalībvalstīm ir 26 % balsu valdē, un tās nodrošina trešdaļu SVF resursu. Vairāk nekā 25 % no kapitāla dažādās Pasaules Bankas filiālēs un vairāk nekā 30 % iemaksu trasta fondā nodrošina ES un tās dalībvalstis.

(i) ES saskaņotības un koordinācijas stiprināšana

ES un tās dalībvalstīm kopā ir spēcīga ietekme daudzpusējā sistēmā, ja tās efektīvi izmanto koordinācijas mehānismus, pārstāvības un finansēšanas spējas kā 27 valstu bloks, atbalstot ES politiskos mērķus, vērtības un starptautisko standartu noteicējas lomu. Tomēr tas tā nenotiek vienmēr, līdz ar to dažos gadījumos ES kolektīvi sasniedz mazāk nekā būtu iespējams.

²⁹ ES 27 dalībvalstu iemaksas veido 23,94 % no regulārā ANO budžeta un 23,8 % no miera uzturēšanas budžeta 2019.–2021. gada trīsgadei.

Lai iespējami palielinātu šo kolektīvo ietekmi, **ES būtu vēl vairāk jānostiprina sava saskaņotība, vienotība un solidaritāte daudzpusējos forumos**³⁰. **ES un tās dalībvalstīm jākoordinē sava nostāja, rīcība un vēstījumi** un jārīkojas vienoti saskaņā ar Līgumiem.

Šajā nolūkā ES un tās dalībvalstīm ir jāuzlabo informācijas apmaiņa, apspriešanās un koordinācija, tostarp tādu daudzpusēju struktūru pārvaldības struktūrās un valdēs, kurās Savienība nav pārstāvēta. Piemēram, ES būtu jāstrādā pie tā, lai izveidotu koordinācijas mehānismus visās starptautiskajās finanšu iestādēs (SFI), līdzīgi kā tas jau notiek Starptautiskajā Valūtas fondā.

Tā kā paredzams, ka ES dalībvalstu klātbūtne ANO Drošības padomē samazināsies līdz tikai divām valstīm 2022. gadā (tas mainīsies ne agrāk kā 2025. gadā), prioritāte ir **efektīvas ES sadarbības nodrošināšana jautājumos, kas saistīti ar ANO Drošības padomi**. Tam būtu jābalstās uz ES dalībvalstu, kas ir Drošības padomes (pastāvīgās vai nepastāvīgās) locekles, nemitīgu intensīvāku sadarbību un jānodrošina iespēja popularizēt ES nostājas minētajā struktūrā.

Tā kā ekonomikas, politikas un drošības jomas bieži ir savstarpēji atkarīgas, ir vajadzīga **labāka koordinācija starp politikas jomām** visos līmeņos. Turklāt ES būtu jāizmanto sava pasaules lielvaras loma pētniecības un inovācijas jomā, **lai nodrošinātu, ka daudzpusēja rīcība ir balstīta uz vislabākajiem pieejamajiem zinātniskajiem pierādījumiem**³¹.

(ii) Vienota nostāja

Izšķiroša nozīme ir ES spējai **aktīvi piedalīties, būt efektīvi pārstāvētai un paust vienotu nostāju**. ES ir visas vajadzīgās iezīmes, lai kļūtu par pilntiesīgu dalībnieci starptautiskās organizācijās vai piedalītos tajās privileģēta novērotāja statusā³². Lai nodrošinātu, ka ES pauž vienotu nostāju un rīkojas jautājumos, kas ir tās kompetencē, ES ārējās pārstāvības loma starptautiskās organizācijās ir uzticēta Eiropas Komisijai³³, kā arī Augstajam pārstāvim jautājumos, kas attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, savukārt viņu vārdā rīkojas ES delegācijas.

Komisija un Augstais pārstāvis mērķtiecīgāk izmantos savas iniciatīvas pilnvaras, lai uzlabotu **ES nostāju formulējumus starptautiskos forumos**, īpaši nolūkā nodrošināt ES pārstāvjiem vairāk taktiskās elastības. Turklāt, lai lēmumus varētu pieņemt ātrāk un efektīvāk, Padomei ir jāizmanto arī Līguma noteikumi, kas pieļauj konstruktīvu atturēšanos un **lēmumu pieņemšanu ar kvalificētu balsu vairākumu** kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā³⁴. Tas ir īpaši svarīgi, reaģējot uz starptautisko tiesību, t. sk. starptautisko cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību, pārkāpumiem. Šāda pieeja arī ļautu ES ātrāk un efektīvāk reaģēt uz šiem pārkāpumiem, pieņemot ES sankcijas. ES globālo

³⁰ Šī sadarbība ir pienākums, kas izriet no lojālas sadarbības pienākuma saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu vai Padomes lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, bet KĀDP jomā – no LES 34. panta. Līgumā arī noteikts, ka ES dalībvalstīm jārīkojas lojalitātes un savstarpējas solidaritātes garā un jāatturas no jebkādas rīcības, kas varētu liegt tai būt iedarbīgam, vienotam spēkam starptautiskās attiecībās (LES 24. panta 3. punkts).

³¹ Piemēri: Klimata pārmaiņu starpvaldību padome un Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā, kuras lielā mērā ir finansētas no ES pētniecības un attīstības pamatprogrammas līdzekļiem.

³² ANO Ģenerālās asamblejas 2011. gada 3. maija Rezolūcija 65/276 par ES dalību Apvienoto Nāciju Organizācijas darbā ir visuzskatāmākais pierādījums starptautiskā mērogā atzītai Savienības spējai rīkoties starptautiskā līmenī.

³³ Piemēram, ES ir dalībniece Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences, kur Komisija ES vārdā runā par jautājumiem, kas ir ES ekskluzīvā kompetencē.

³⁴ LES 31. pants. Sk. arī Komisijas paziņojumu (2018. gada 12. septembris) "Spēcīgāka pasaules mēroga dalībniece: efektīvāka lēmumu pieņemšana ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā (COM (2018) 647 final).

cilvēktiesību sankciju režīma³⁵ pieņemšana ir svarīgs pavērsiens mūsu kolektīvās rīcības stiprināšanā šajā jomā.

Daudzos gadījumos un dažādu iemeslu dēļ ES nav pilntiesīga dalībniece starptautiskajās organizācijās. Tas nav traucējis panākt oficiālas vienošanās par dalību novērotāja statusā vai pat pragmatiskas *ad hoc* vienošanās ar dalībvalstīm un/vai attiecīgajām organizācijām un to locekļiem, kas nodrošina ES un tās pārstāvjiem spēju efektīvi iesaistīties un rīkoties neatkarīgi no tās oficiālā statusa. ES ir atzīta par uzticamu konstruktīvu partneri un starpnieci. Nesens piemērs ir Pasaules Veselības asambleja 2020. gada maijā, kur ES, lai arī bez dalībnieces statusa, bija rezolūcijas par reaģēšanu uz Covid-19 virzītājspēks. Tomēr citos svarīgos gadījumos šādas vienošanās vai nu nepastāv, ir nevajadzīgi apgrūtināšas, novecojušas vai liedz Komisijai un/vai Augstajam pārstāvim efektīvi runāt ES vārdā jautājumos, kas ir ES kompetencē. Viens no piemēriem ir Pārtikas un lauksaimniecības organizācija, kurā ES spēju efektīvi darboties apdraud novecojuši nolīgumi ar dalībvalstīm, kuri neatbilst Līgumiem. Tādēļ ES **katrā atsevišķā gadījumā būtu steidzami jāizvērtē**, vai tās statuss konkrētā starptautiskā organizācijā, fondā vai programmā ir jāpielāgo vai jāuzlabo saskaņā ar ES Līgumiem, un jārīkojas, lai panāktu šo pielāgošanu vai uzlabošanu.

(iii) Daudzpusējās sistēmas finansēšana

Attiecībā uz daudzpusējās sistēmas **finansēšanu** pasaules, reģionu un valstu līmenī **Eiropas komandas pieeja**³⁶ ļauj **efektīvāk izmantot** ES un dalībvalstu kolektīvo ieguldījumu, atbalstot un saistot to ar saskaņoto politikas prioritāšu ieviešanu un nodrošinot lielāku saskaņotību starptautiskajos forumos. ES būtu jāturpina skaidri norādīt, ko tā sagaida no saviem partneriem, un sekmīgāk jāizmanto šī ietekme. Tas nozīmē, ka vajadzības gadījumā ES vajadzētu būt gatavai pielāgot savu finansējumu konkrētām daudzpusējām iniciatīvām vai organizācijām atkarībā no tā, kā šīs politikas prioritātes tiek ievērotas. Kopumā būtu jānodrošina ES atbalsta pamanāmība.

(iv) ES klātbūtne daudzpusējās iestādēs

Attiecībā uz **vadošajiem amatiem daudzpusējās organizācijās** ES būtu jāatbalsta kandidāti, kas atbilst augstākajiem profesionālajiem, vadības, ētikas un politiskajiem kritērijiem. Vienlaikus ir steidzami nepieciešama saskaņotāka un stratēģiskāka pieeja un labāka informācijas apmaiņa, t. sk. ar trešo valstu partneriem. Tas attiecas arī uz ANO struktūru, piemēram, Cilvēktiesību padomes, vēlēšanām. Apspriedēm Padomē būtu jākļūst intensīvākām. Līdzīgi ES būtu jāstrādā pie tā, lai izveidotu ES personāla apmaiņas un klātbūtnes politiku starptautiskās organizācijās visos līmeņos.

Darbības

- *Sekmīgāk vienoties ar dalībvalstīm par kandidatūrām uz augstākā līmeņa amatiem un svarīgākajām vēlēšanām daudzpusējās organizācijās.*
- *Labāk izmantot nozīmīgo ES un dalībvalstu finansējumu daudzpusējām un reģionālām organizācijām, tostarp ar Eiropas komandas pieeju un koordinētāku vēstījumu ANO*

³⁵ Padomes Regula (ES) 2020/1998 un Padomes Lēmums (KĀDP) 2020/1999 (2020. gada 7. decembris) par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem, (OV L 410I, 7.12.2020.)

³⁶ “Eiropas komandas” pieeja piesaista visu ES iestāžu līdzekļus un apvieno resursus, ko mobilizējušas ES dalībvalstis un finanšu iestādes, vienlaikus ievērojot Līgumos noteiktās ES kompetences un lēmumu pieņemšanas procedūras.

aģentūru, fondu un programmu pārvaldības struktūrās, lai efektīvāk aizstāvētu Savienības vērtības un intereses, t. sk. arī attiecībā uz šo organizāciju reformām.

- *Attiecīgos gadījumos un saskaņā ar Līgumiem precizēt vai atjaunināt ES juridisko statusu vai tiesības starptautiskās organizācijās.*
- *Turpināt ES lomas un klātbūtnes stiprināšanu ANO aģentūru, fondu un programmu pārvaldības struktūrās.*
- *Izveidot spēcīgus ES koordinācijas mehānismus starptautiskajās finanšu iestādēs, paužot vienotu nostāju un virzoties uz saskaņotāku ārējo pārstāvību.*
- *Palielināt ES ieguldījumu pamanāmību, izmantojot kopīgus vēstījumus, nostājas un paziņojumus par ANO rezolūcijām, un censties panākt ciešāku koordināciju ar dalībvalstīm attiecībā uz brīvprātīgiem ieguldījumiem ANO.*
- *Uzlabot ES atpazīstamību kā vienīgajai reģionālajai organizācijai, kas pievienojusies ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām.*
- *Izmantot Eiropas pētniecību un inovāciju, lai stiprinātu faktu bāzi daudzpusējās politikas veidošanai.*

(v) Alianses, partnerības un reģionālā sadarbība

Arvien daudzpolārākā un savstarpēji atkarīgākā vidē ES ir atzīta par stabilu un paredzamu partneri, kas aizstāv un popularizē uz noteikumiem balstītas daudzpusēju sistēmu.

Pašreizējā situācijā ir vajadzīga **skaidrāka un precīzāk formulēta stratēģiskā pieeja sadarbībai ar mūsu starptautiskajiem partneriem**. ES būtu jācenšas iedibināt šādas partnerības, ne tikai lai sekmētu savu prioritāšu izpildi, bet arī lai kopīgi censtos rast ilgtspējīgus risinājumus globālām problēmām, balstoties uz tiesiskumu, nevis stiprākā varu. ES ir jādažādo sava globālā iesaiste – jāizmanto sadarbības potenciāls daudzpusējos forumos, pamatojoties uz šādiem principiem.

- ***Ciešāka sadarbība ar līdzīgi domājošiem partneriem universālu principu un noteikumu aizstāvēšanā.*** ES sekmīgāk saskaņos savus centienus ar visiem ieinteresētajiem partneriem, aizstāvot daudzpusējos *acquis*³⁷, sevišķi attiecībā uz demokrātiju, cilvēktiesībām un tiesiskumu, ieskaitot iespēju trešām valstīm pievienoties ES paziņojumiem daudzpusējās organizācijās un forumos. Mēs steidzami sadarbosimies ar partneriem, ar kuriem mūs vieno vērtības un principi, lai stiprinātu demokrātiskās iestādes, apkarotu korupciju, autoritārismu un cilvēktiesību pārkāpumus visā pasaulē un realizētu kopīgu programmu, kuras pamatā ir demokrātija, cilvēktiesības, vienlīdzība un tiesiskums. Šajā sakarā pozitīvu impulsu rada jaunās ASV administrācijas darba uzsākšana³⁸, un ES būtu jāizmanto visas iespējas atjaunot ES un ASV attiecības un saglabāt ciešas saites, piemēram, ar Apvienoto Karalisti. Visbeidzot, starptautisko finanšu iestāžu valdēs ES dalībvalstu izplatība reģionālajās grupās tiks izmantota arī kā iespēja sistemātiski izstrādāt kopīgus mērķus ar ieinteresētajiem partneriem.
- ***Problēmjaudājumos balstīta sadarbība un kopīgas iniciatīvas.*** ES paplašinās savu globālo iesaisti, lai risinātu tādas transnacionālas problēmas kā veselība, drošības apdraudējumi, klimata pārmaiņas, bioloģiskās daudzveidības zudums vai citas kopīgu

³⁷ Labi šādas politiskas inovācijas piemēri ir Daudzpusējības aliance un Globālā aliance aprites ekonomikai un resursefektivitātei (Komisijas Lēmums C(2020)15).

³⁸ Skatīt paziņojumu "Jauna ES un ASV programma globālām pārmaiņām"; JOIN (2020)22 final, 2.12.2020.

interesešu jomas, piemēram, izglītība, jaunatne, zinātne, tehnoloģija un inovācija³⁹. Piegādes ķēžu traucējumi pandēmijas laikā ir apliecinājuši jūras ceļu nozīmi pasaules ekonomikā. ES sadarbosies ar partneriem, lai veicinātu jūras satiksmes, drošības un drošuma pamatprincipu ievērošanu, kā arī lai sekmētu okeānu aizsardzību.

- **Partnerību dažādošana un sadarbība ar reģionālajām organizācijām.** ES labāk un saskaņotāk izmantos savu stratēģisko sadarbību ar trešām valstīm un reģionālām un apakšreģionālām organizācijām, sevišķi gadījumos, kad ir pieņemts stratēģisks satvars vai starptautisks nolīgums, kas attiecas uz starptautisko sadarbību. Tas attiecas uz Āfrikas Savienību (tostarp trīspusējos formātos ar ANO), kā arī – tikai viens piemērs – Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas (OACPS) locekļiem, ar kurām mūs vieno centieni pilnveidot multilaterālismu. Jo vairāk reģionālās un globālās organizācijas sadarbojas, jo mēs kopīgi kļūstam spēcīgāki un jo stabilāka kļūst daudzpusējā sistēma. ES turpinās iesaistīties reģionālās sadarbības veicināšanā, izmantojot atbilstošas daudzpusējas reģionālas organizācijas un daudzpusējas platformas, piemēram, Austrumu partnerību (AP), Savienību Vidusjūrai (SV) un Āzijas un Eiropas sanāksmi (ASEM).
- **Alianšu veidošana standartu un regulatīvo pieeju popularizēšanai.** ES izveidos un uzlabos alianses starptautiskajās standartizācijas struktūrās⁴⁰. Apsverot vai pieņemot jaunas iekšējās iniciatīvas ar starptautisku dimensiju, Komisija paralēli iesaistīsies starptautiskā mērogā. Piemēram, ES centīsies izveidot līdzīgi domājošu valstu koalīciju, lai nodrošinātu antropocentrisku un uz noteikumiem balstītu mākslīgā intelekta tehnoloģiju pārvaldību. Tā ierosinās agrīnu sadarbību ar attiecīgajiem partneriem attiecībā uz oglekļa ieviešanas mehānismu.

Būtu jāizpēta **“netradicionālās” koalīcijas un formāti**, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta tādos procesos kā ES, Ķīnas un Kanādas kopīgi sasauktā ministru sanāksme par rīcību klimata politikas jomā, Parīzes Miera forums un samits *Finance in Common*. **Daudzpusējas ieinteresēto personu** partnerības starp valdībām, privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību, akadēmiskajām aprindām un zinātnieku aprindām ir svarīgas, lai veidotu iekļaujošu multilaterālismu un veicinātu reformas. Piemēram, ES sadarbojas ar Epidēmijgatavības inovāciju koalīciju (CEPI) un iniciatīvu GAVI Covid-19 vakcīnas izstrādē un izplatīšanā.

Lai veicinātu alianšu veidošanu, ES aktīvāk izmantos savu 140 ES delegāciju tīklu, sadarbojoties ar dalībvalstu vēstniecībām, lai iestātos par multilaterālismu un mobilizētu atbalstu ES iniciatīvām. Citiem vārdiem sakot, ES nodrošinās lielāku saskaņotību starp tās daudzpusējo un divpusējo diplomātiju, **iekļaujot “daudzpusīguma” elementus divpusējās attiecībās un otrādi. Daudzpusējā dimensija** būtu sistemātiskāk jāintegrē visos ES **politiskajos dialogos** ar trešām valstīm, sākot ar samitiem un beidzot ar darba līmeņa kontaktiem. ES skaidri norādīs, ka sagaida, lai partneri kopīgās saistības īsteno praksē, un izmantos savus sakarus un ietekmi, lai to panāktu.

Visbeidzot, ES vēl vairāk nostiprinās savu lomu un ietekmi neformālos daudzpusējos forumos, piemēram, **G20 un G7**, lai palielinātu to spēju sasniegt rezultātus, jo tie veido un stiprina daudzpusējo darba kārtību un nodrošina spēcīgu reaģēšanu uz krīzēm un konkrētus risinājumus globālām problēmām. Šajā ziņā tūlītēja prioritāte ir nodrošināt spēcīgu pasaules

³⁹ Šādas pieejas piemēri ir ES sadarbība klimata pārmaiņu jomā ar Ķīnu un saules enerģijas jomā – ar Indiju, Globālā alianse aprītes ekonomikai un resursefektivitātei, Vērienīgu mērķu koalīcija dabas un cilvēku jomā vai iniciatīva “Misija – inovācija tīrai enerģijai” un *All-Atlantic Ocean Research Alliance*.

⁴⁰ Piemēram, Starptautiskā Standartizācijas organizācija, Starptautiskā Elektrotehnikas komisija un Starptautiskā Telesakaru savienība.

ekonomikas un veselības politikas koordināciju, kas palīdz veikt ilgtspējīgu, iekļaujošu un noturīgu atveseļošanu. 2021. gads šajos forumos būs svarīgs, jo Itālija vadīs G20, bet Apvienotā Karaliste – G7, savukārt abas valstis kopīgi rīkos Apvienoto Nāciju Organizācijas Klimata pārmaiņu konferenci (COP26). 2021. gada maijā ES kopā ar Itāliju organizēs Pasaules Veselības samitu, kura mērķis ir uzlabot sagatavotību pandēmijai.

Darbības

- *Realizēt kopīgu programmu ar ieinteresētajiem partneriem, pamatojoties uz demokrātiju, cilvēktiesībām, vienlīdzību un tiesiskumu.*
- *Atbalstīt jaunus iekļaujošus daudzpusējas sadarbības formātus, piemēram, Daudzpusējības aliansi, Parīzes Miera forumu un samitu Finance in Common.*
- *Nodrošināt sistemātiskus turpmākos pasākumus attiecībā uz divpusējām saistībām ar trešām valstīm, lai sekmētu daudzpusēju mērķu sasniegšanu.*
- *Palielināt reģionālo organizāciju nozīmi ANO sistēmā, ierosinot reģionālo organizāciju vadītāju ikgadēju samitu.*
- *Palīdzēt partnervalstīm efektīvāk iesaistīties daudzpusējā sistēmā, t. sk. izmantojot spēju veidošanu, zināšanu apmaiņu, apmācību vai mērķsadarbību.*

(vi) Sadarbība ar daudzpusējām iestādēm

ES veidos partnerattiecības ar daudzpusējām organizācijām, ņemot vērā to saskaņotību ar universālo darba kārtību un ES interesēm un spēju tās īstenot. Daudzas daudzpusējas organizācijas ir dabiski ES sabiedrotie. Ir daudz veiksmes stāstu un jomu, kurās šīs partnerības ir palīdzējušas veidot globālo pārvaldību un, svarīgākais, ietekmējušas pasaules ekonomikas un finanšu politikas koordināciju, attīstību, humāno palīdzību, klimata pārmaiņas, vidi un mieru un drošību.

Daudzpusējie dalībnieki un it sevišķi ANO struktūras ir **galvenie īstenotāji** ES attīstības un humānās palīdzības sniegšanā. Tiem var būt arī svarīgas **normatīvās un standartu noteikšanas pilnvaras**, kā tas ir ANO Vides programmas gadījumā attiecībā uz vides nolīgumiem vai Starptautiskās Telesakaru savienības gadījumā, kad tiek noteikti sadarbībspējīgi un atvērti interneta standarti. Tie var būt arī svarīgi **rīcībpolitikas un stratēģiskie sarunu partneri**, ar kuriem risina kopīgas prioritātes un strukturālus jautājumus, piemēram, izmantojot regulārus augsta līmeņa dialogus ar Pasaules Banku. Attiecībā uz **miera uzturēšanu un miera veidošanu** ES krīzes pārvarēšanas misijas un operācijas un ANO miera uzturēšanas operācijas, kas darbojas vienā operācijas apgabalā, cieši sadarbojas un sniedz savstarpēju stratēģisku, loģistisku, medicīnisku un drošības atbalstu.

Būtisks šādu partnerību elements būs **augsta līmeņa politisko dialogu** izveide. Piemēram, ES centīsies stiprināt koordināciju ar ANO, rīkojot regulāras vadītāju sanāksmes (“ES un ANO samitus”), līdzīgi kā sekmīgi notiekošās augsta līmeņa tikšanās ar Bretonvudas iestāžu vadību. Šo darbu varētu papildināt regulārāks politiskā līmeņa izvērtējums ES prioritārajās jomās (piemēram, klimats un vide, digitālā joma, cilvēktiesības un attīstība), balstoties uz esošajiem satvariem.

Jaunā ES finanšu cikla sākums un tā inovatīvie instrumenti, piemēram, finanšu garantijas, arī var veicināt daudzpusējas reformas un efektivitāti. Plānošanas procesā jaunā Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (NDICI)

ietvaros ES vairāk pievērsīsies tam, ko var kopīgi paveikt valsts, reģionālā un daudzpusējā līmenī, izmantojot politikas virzītu pieeju. Eiropas komandas⁴¹ pieeja ļauj noteikt kopīgu programmu un izmantot ES un tās dalībvalstu finansējumu, likumdevēja varu un spēcīgu klātbūtni valstīs, lai sadarbotos ar partnervalstīm, daudzpusējām organizācijām⁴² un citiem partneriem saistībā ar kopīgām prioritātēm valsts, reģionālā un daudzpusējā līmenī.

Lai palielinātu savu ārējās darbības efektivitāti, ES strādās pie tā, lai **savu finansējumu daudzpusējai sistēmai ciešāk sasaistītu ar saskaņotajām politikas prioritātēm**, t. sk. attīstības sadarbības prioritātēm, vienlaikus ievērojot oficiālās attīstības palīdzības kritērijus un attīstības palīdzības efektivitātes principus. ES arī turpinās strādāt pie stratēģiskākas pieejas kvalitatīvam brīvprātīgam finansējumam svarīgākajiem ANO fondiem, programmām un specializētajām aģentūrām, kā arī citām starptautiskām organizācijām. Tā regulāri un stratēģiski izvērtēs savu finansējumu galvenajām daudzpusējām organizācijām, starptautiskajām finanšu iestādēm un ANO aģentūrām, fondiem un programmām, lai noteiktu un atjauninātu skaidrākas prioritātes katrai struktūrai, sekotu līdzi īstenošanai un palielinātu savu atpazīstamību⁴³.

Darbības

- *Iedibināt regulāru ES un ANO samitu.*
- *Saglabāt un vēl vairāk nostiprināt ikgadējos stratēģiskos dialogus ar galvenajām ANO aģentūrām, fondiem un programmām un Bretonvudas iestādēm.*
- *Sistemātiski noteikt ES intereses un prioritātes daudzpusējās organizācijās un ES iesaisti balstīt uz savām stratēģiskajām interesēm un pārstāvniecību šajās organizācijās, kā arī to pilnvarām un potenciālu ES prioritāšu īstenošanā.*
- *Sadarboties ar attiecīgajām daudzpusējām organizācijām saskaņā ar ES noteiktajām prioritātēm, izmantojot Eiropas komandas iniciatīvas valstu, reģionālā un daudzpusējā līmenī.*

IV. Secinājumi

Eiropas Savienības un tās iedzīvotāju miers un labklājība ir atkarīga no miera un labklājības pārējā pasaulē un no veselīgas planētas. Lai sasniegtu šos mērķus, būtiska nozīme ir labi funkcionējošai, uzticamai un efektīvai daudzpusējai sistēmai.

Rīkojoties daudzpusēji, kad vien iespējams, un būdama gatava rīkoties autonomi, ja tas ir nepieciešams, ES var dot vislielāko ieguldījumu globalizācijas iespēju izmantošanā⁴⁴. Tas ir pamats mūsu darbam pie tā, lai panāktu atvērtu stratēģisko autonomiju.

ES daudzpusējās iesaistes principi

⁴¹ JOIN(2020) 11 final (2020. gada 8. aprīlis), Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19.

⁴² Vairākos daudzpusējos forūmos (piemēram, SVF, Pasaules Bankā, daudzpusējās attīstības bankās) Komisija sniedz ievērojamu finansiālu atbalstu, lai gan nav akcionārs. Šādos gadījumos Eiropas komandas pieeja var palielināt ES nozīmi un ietekmi šajās iestādēs.

⁴³ Finansējums būtu jāizvērtē ne tikai absolūtā izteiksmē, bet arī proporcionāli. Piemēram, reģionālās zvejniecības pārvaldības organizācijas (RZPO) darbojas ar salīdzinoši pieticīgu budžetu, un ES ir lielākais brīvprātīgais līdzekļu devējs projektiem.

⁴⁴ Komisijas pārdomu dokuments par globalizācijas iespēju izmantošanu, COM(2017) 240, 2017. gada 10. maijs.

- *ES strādās pie tā, lai atjaunotu uz noteikumiem balstītu multilaterālismu, kas kalpos globālai pārvaldībai un ES un pasaules mēroga interesēm un vērtībām.*
- *ES aizstāvēs universālas vērtības un starptautiskās tiesības, tostarp cilvēktiesības, kas ir valstu un tautu sadarbības attiecību pamatā, un veicinās tādu globālu programmu izpildi kā ANO 2030. gada programma, tās IAM un Parīzes nolīgums.*
- *ES izstrādās savas stratēģiskās prioritātes, sevišķi tādās jomās kā cilvēktiesības, demokrātiskās vērtības un tiesiskums, ilgtspējīga attīstība un cilvēku drošība, klimata un vides aizsardzība un digitālās tehnoloģijas, un maksimāli izmantos savu politisko, diplomātisko un ekonomisko ietekmi, lai aizstāvētu savas intereses un popularizētu savas vērtības.*
- *ES atbalstīs daudzpusējās sistēmas reformu, efektivitāti un lietderību un patiesi iekļaujošu multilaterālismu, kurā sadarbojas valdības, pilsoniskā sabiedrība, privātais sektors, akadēmiskās aprindas un citas ieinteresētās personas.*
- *ES izvērsīs savu līderību un sekmīgāk izmantos savu spēju darboties kā pulcinātājam, godīgam starpniekam un viedokļu saskaņotājam, padziļinās partnerības un alianses ar trešām valstīm, daudzpusējām un reģionālām organizācijām un stiprinās koalīcijas attiecībā uz galvenajām prioritātēm.*
- *ES būs labākā daudzpusējo partneru sabiedrotā, taču pieprasīs koncentrēšanos uz pārveidi un patiesi stratēģiskām attiecībām.*
- *ES nodrošinās labāku saskaņotību starp savu daudzpusējo un divpusējo diplomātiju un konsekventi un vienoti rīkosies pasaules forumos. Ja ES “kopā rīkosies”, tai “kopā izdosies”.*

Komisija un Augstais pārstāvis aicina Eiropas Parlamentu un Padomi apstiprināt šajā kopīgajā paziņojumā izklāstīto pieeju un kopīgi strādāt pie tā darbību īstenošanas un pārskatīšanas.